

ผลการสำรวจปัญหา ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูบรรณารักษ์ที่มีต่อการบริหารงาน การห้ามบัตรรายการของห้องสมุดโรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ในการบริหารงานการห้ามบัตรรายการของห้องสมุดโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ครูบรรณารักษ์ส่วนใหญ่จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 88.57 ของจำนวนครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครทั้งหมด ต้องประสบปัญหาค้นต่าง ๆ มากน้อยแตกต่างกันไป คือ ประสบปัญหาทางค่านับบริหารงาน โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับน้อย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของปัญหาค่านับบริหารงาน

ปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1 ผู้บริหารไม่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับห้องสมุด	2.30	1.03	น้อย
2 ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของห้องสมุด	2.00	1.10	น้อย
3 ผู้บริหารไม่ให้ความสนใจและสนับสนุนการดำเนินงานห้องสมุด	2.01	1.09	น้อย
4 ผู้บริหารให้งบประมาณการดำเนินงานห้องสมุดน้อย	2.41	1.15	น้อย
5 ผู้บริหารเห็นว่างานห้องสมุดเป็นงานที่ทุกคนทำได้โดยไม่จำเป็นต้องมีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์	2.27	1.17	น้อย
6 ผู้บริหารเห็นว่างานห้องสมุดเป็นงานที่ไม่ต้องใช้เวลามาก ผู้ทำหน้าที่บรรณารักษ์จึงต้องสอนด้วย	2.51	1.26	น้อย

สำหรับปัญหาด้านบุคลากรโดยเฉลี่ยแล้ว ส่วนใหญ่เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
ถึงรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของปัญหาด้านบุคลากร

ปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1 จำนวนครูบรรณารักษ์ไม่สมดุลงาน	3.30	1.30	ปานกลาง
2 ครูบรรณารักษ์มีชั่วโมงสอนมากเกินไป	2.66	1.49	ปานกลาง
3 ครูบรรณารักษ์ของหน่วยงานพิเศษไม่มีเวลาทำงาน ของสมดุลงานเต็มที่	2.66	1.49	ปานกลาง
4 ครูบรรณารักษ์ไม่มีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์	1.98	1.20	น้อย
5 ครูบรรณารักษ์ไม่เห็นความสำคัญของบัตรรายการ	1.58	1.01	น้อยที่สุด
6 ครูบรรณารักษ์มีปัญหาในการจัดหมวดหมู่หนังสือและ ลงรายละเอียดในบัตรรายการ	2.37	1.32	น้อย
7 ปัญหาเรื่องขาดผู้ช่วยบรรณารักษ์	3.29	1.49	ปานกลาง
8 ผู้ช่วยบรรณารักษ์ไม่มีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์	3.14	1.53	ปานกลาง
9 ปัญหาเรื่องขาดพนักงานพิมพ์ดีด	3.88	1.34	มาก
10 จำนวนพนักงานพิมพ์ดีดไม่สมดุลงาน	3.65	1.42	มาก

จากตารางที่ 22 จะเห็นได้ว่าในการดำเนินงานการทำบัตรรายการของห้องสมุด
โรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ครูบรรณารักษ์ประสบปัญหาด้านบุคลากร
ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง แต่ที่เป็นปัญหามากสำหรับค่านี้นี้คือ ปัญหาจำนวนพนักงานพิมพ์ดีด
ไม่สมดุลงานและขาดพนักงานพิมพ์ดีด ที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อยคือ ปัญหาครูบรรณารักษ์ไม่มี
ความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์ ปัญหาในการจัดหมวดหมู่หนังสือ และลงรายละเอียดในบัตรราย
การ และที่เป็นปัญหาน้อยที่สุด คือปัญหาบรรณารักษ์ไม่เห็นความสำคัญของบัตรรายการ

สำหรับปัญหาที่ครูบรรณารักษ์ประสบเกี่ยวกับครุภัณฑ์ที่ใช้ในการทำบัตรรายการโดยเฉลี่ยแล้วส่วนใหญ่เป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นปัญหาขาดเครื่องพิมพ์ดีดภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง ดังรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของปัญหาคานครุภัณฑ์ที่ใช้ในการทำบัตรรายการ

ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ
1 ไม่มีหนังสือคู่มือในการจัดหมู่และทำบัตรรายการ	2.04	1.33	น้อย
2 เครื่องมือสำหรับทำบัตรรายการ ไม่เพียงพอ	2.45	1.37	น้อย
3 ขาดเครื่องพิมพ์ดีดภาษาไทย	2.5	1.63	น้อย
4 ขาดเครื่องพิมพ์ดีดภาษาอังกฤษ	3.03	1.79	ปานกลาง
5 ขาดคู่มือบัตรรายการ	1.91	1.42	น้อย

ปัญหาคานสถานที่ ในการดำเนินงานการทำบัตรรายการของห้องสมุดโรงเรียนรัฐบาล ที่ครูบรรณารักษ์ประสบโดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับน้อย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของปัญหาคานสถานที่

ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ
1 อาคาร ไม่เหมาะสมที่จะเป็นห้องสมุด	2.72	1.49	ปานกลาง
2 ไม่มีสถานที่เป็นสัดส่วนโดยเฉพาะ	2.01	1.24	น้อย
3 สถานที่คับแคบ	2.90	1.43	ปานกลาง
4 สถานที่มืดทึบ แสงสว่างไม่เพียงพอ	2.03	1.17	น้อย
5 มีเสียงรบกวน	2.56	1.43	น้อย
6 การถ่ายเทอากาศไม่ดีอากาศร้อนอบอ้าว	2.12	1.19	น้อย
7 บรรยากาศภายในห้องสมุด ไม่ดี	2.09	1.16	น้อย

ตารางที่ 24 ปัญหาค่านสถานที่ โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับน้อย แต่ที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางคือ อาคารไม่เหมาะสมที่จะเป็นห้องสมุดและสถานที่เก็บแคว

สำหรับปัญหาการเงินในการดำเนินงานทำบัตรรายการของห้องสมุดโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่ครูบรรณารักษ์ประสบอยู่โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับปานกลาง ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของปัญหาค่านงบประมาณ

ปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1 ความเหมาะสมในการแบ่งเงินระหว่างห้องสมุดและห้องวิทยาศาสตร์และแผนกอื่น ๆ	2.61	1.21	ปานกลาง
2 งบประมาณสำหรับใช้ในการดำเนินงานห้องสมุดมีน้อย	2.93	1.30	ปานกลาง
3 งบประมาณสำหรับซื้อหนังสือไม่เพียงพอ	3.03	1.27	ปานกลาง
4 ไม่มีงบประมาณรับเจ้าหน้าที่เพิ่ม	3.56	1.33	ปานกลาง
5 ไม่มีงบประมาณสำหรับซื้อครุภัณฑ์	2.93	1.35	ปานกลาง

ครูบรรณารักษ์ประสบปัญหาการให้บริการแก่ผู้ใช้ห้องสมุดโดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับปานกลาง และที่อยู่ในระดับน้อยคือ จำนวนผู้รับบริการมากเกินไป ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในตารางที่ 26

ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของปัญหาการให้บริการ

ปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1 ครูอาจารย์ไม่แนะนำให้นักเรียนใช้ห้องสมุด ประกอบการศึกษา	2.80	1.08	ปานกลาง
2 จำนวนผู้รับบริการน้อยเกินไปเพราะไม่เห็น คุณค่าของห้องสมุด	2.67	1.08	ปานกลาง
3 นักเรียนใช้ห้องสมุดไม่เป็น ไม่รู้จักช่วยตนเอง ต้องพึ่งเจ้าหน้าที่ตลอดเวลา	2.88	1.04	ปานกลาง
4 กิจนิสัยในการอ่านและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ของนักเรียน	2.82	.87	ปานกลาง
5 จำนวนผู้รับบริการมากเกินไป	2.5	1.03	น้อย

ในการดำเนินงานทำบัตรรายการของห้องสมุดโรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษาใน กรุงเทพมหานคร นอกจากประสบปัญหาเรื่องผู้บริหารงาน บุคลากร วัสดุ สถานที่ การเงิน และการให้บริการแก่ผู้ใช้ห้องสมุดแล้ว ปัญหาที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ ปัญหาการใช้บัตรรายการ โดยเฉลี่ยแล้วครูบรรณารักษ์ประสบปัญหาการใช้บัตรรายการอยู่ในระดับปานกลาง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของปัญหาการใช้บัตรรายการ

ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ
1 มีหนังสือที่ทำบัตรรายการไม่ทันเวลาเสมอ	3.46	1.29	ปานกลาง
2 ครอบรณารักษ์ไม่สอนวิธีการใช้บัตรรายการแก่นักเรียน	3.06	1.26	ปานกลาง
3 นักเรียนใช้บัตรรายการไม่เป็น	3.36	1.17	ปานกลาง
4 นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของบัตรรายการ	3.58	1.04	ปานกลาง
5 นักเรียนค้นหาหนังสือโดย			
5.1 สอบถามครอบรณารักษ์	3.35	1.00	ปานกลาง
5.2 ค้นจากบัตรรายการ	1.82	1.04	น้อย
5.3 ค้นหาหนังสือที่ชั้นหนังสือด้วยตนเอง	3.80	1.02	มาก

จากตารางที่ 27 จะเห็นว่า โดยเฉลี่ยแล้วปัญหาการใช้บัตรรายการส่วนใหญ่ที่ครอบรณารักษ์ประสบอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับวิธีการค้นหาหนังสือของนักเรียน หากจากบัตรรายการอยู่ในระดับน้อย และที่อยู่ในระดับมากคือ การหาหนังสือที่ชั้นหนังสือด้วยตนเอง

จะเห็นได้ว่าความรณารักษ์ประสบปัญหาหลายประการในการดำเนินการทำบัตรรายการ ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวและเป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำบัตรรายการของห้องสมุดโรงเรียน จึงนับว่าเป็นสิ่งที่มีประโยชน์อย่างยิ่งในการเสนอให้มีการจัดตั้งศูนย์บัตรรายการของห้องสมุดโรงเรียน และจากข้อเสนอแนะดังกล่าวครอบรณารักษ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์บัตรรายการของห้องสมุดโรงเรียน โดยเฉลี่ยแล้วความคิดเห็นส่วนใหญ่ของครอบรณารักษ์อยู่ในระดับที่เห็นด้วยอย่างมาก ดังปรากฏรายละเอียดในตารางที่ 28

ตารางที่ 28 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์ที่มีต่อการจัดตั้งศูนย์
บริการรายการของห้องสมุดโรงเรียน

ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1 ความสนใจของครูบรรณารักษ์ในการจัดตั้ง ศูนย์บริการรายการของห้องสมุดโรงเรียน	4.37	.96	มาก
2 ถ้ามีศูนย์บริการรายการของห้องสมุดโรงเรียนเป็น ผู้จัดทำบริการรายการให้ห้องสมุดโรงเรียนแล้ว จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ในห้องสมุดได้	4.20	.72	มาก
3 หอสมุดแห่งชาติควร เป็นผู้จัดตั้งศูนย์บริการรายการ ของห้องสมุดโรงเรียน	3.77	1.19	มาก
4 ศึกษาพิเศษควร เป็นผู้จัดตั้งศูนย์บริการรายการ ของห้องสมุดโรงเรียน	3.85	1.17	มาก
5 สำนักจัดพิมพ์ใหญ่ควร เป็นผู้จัดตั้งศูนย์บริการรายการ ของห้องสมุดโรงเรียน	2.87	1.28	ปานกลาง
6 ถ้าศูนย์บริการรายการจัดทำบริการรายการให้ห้องสมุด โรงเรียนทุกแห่งจะทำให้			
6.1 ประหยัดค่าใช้จ่ายได้	3.93	.97	มาก
6.2 ประหยัดเวลาได้	4.40	.81	มาก
6.3 ประหยัดกำลังงาน	4.35	.81	มาก
7 ศูนย์บริการรายการจะแก้ปัญหาเรื่องทำบริการรายการ ไม่ทันกับจำนวนหนังสือที่เพิ่มขึ้นได้	4.12	.89	มาก
8 ถ้าศูนย์บริการรายการจัดทำบริการรายการแทนแล้ว จะทำให้บริการด้านอื่น ๆ ดีขึ้นได้	4.20	.77	มาก
9 ถ้าศูนย์บริการรายการทำบริการรายการแทนจะทำให้ ครูบรรณารักษ์ไม่มีงานสำคัญจะทำ	1.61	.95	น้อย

ตารางที่ 28 (ต่อ)

	ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
10	ศูนย์บัตรรายการจะทำบัตรรายการได้ไม่ละเอียด เป็นที่พอใจ	1.66	.93	น้อย
11	การให้ศูนย์บัตรรายการทำบัตรรายการแทน จะทำให้หนังสือขึ้นชั้นช้ากว่าการที่จะทำบัตร รายการเอง	2.17	1.22	น้อย
12	ระยะทางอันห่างไกลเป็นอุปสรรคในการติดต่อกัน ระหว่างศูนย์บัตรรายการกับห้องสมุดโรงเรียน	2.85	1.21	ปานกลาง
13	จะเกิดอุปสรรคด้านการเงินเพราะไม่ทราบจะตั้ง งบประมาณและเบิกจ่ายอย่างไร	2.85	1.17	ปานกลาง

จากตารางที่ 28 จะเห็นว่าความคิดเห็นส่วนใหญ่ของครูบรรณารักษ์เกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์บัตรรายการของห้องสมุดโรงเรียนอยู่ในระดับมาก แต่มีข้อที่ครูบรรณารักษ์มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางคือ ความคิดเห็นที่จะให้สำนักพิมพ์ใหญ่ ๆ เป็นผู้จัดตั้งศูนย์บัตรรายการของห้องสมุดโรงเรียน ระยะทางอันห่างไกลเป็นอุปสรรคในการติดต่อกันระหว่างศูนย์บัตรรายการกับห้องสมุดโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีอุปสรรคด้านการเงินเพราะไม่ทราบจะตั้งงบประมาณและเบิกจ่ายอย่างไร สำหรับเรื่องที่ครูบรรณารักษ์เห็นด้วยน้อยคือ ความคิดเห็นว่าการให้ศูนย์บัตรรายการทำบัตรรายการแทนจะทำให้ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนต่าง ๆ ไม่มีงานสำคัญจะทำ และศูนย์บัตรรายการจะทำบัตรรายการได้ไม่ละเอียดเหมือนที่บรรณารักษ์ทำด้วยตนเอง

จากจำนวนครูบรรณารักษ์ผู้ตอบแบบสอบถาม 62 คน ได้มีผู้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่น่าสนใจเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์บัตรรายการของห้องสมุดโรงเรียนไว้รวม 12 คน คิดเป็นร้อยละ 7.44 แต่เนื่องจากความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์แต่ละคนที่เสนอมา

มีจำนวนน้อย ไม่อาจคำนวณหาร้อยละได้ จึงขอสรุปไว้เป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้

1. ศูนย์บริการรายการควรจัดทำรายการของหนังสือที่จัดพิมพ์ออกมาใหม่โดยทันที
2. ศูนย์บริการรายการควรจัดส่งรายชื่อหนังสือที่จัดทำรายการ เรียบร้อยแล้วให้ครูบรรณารักษ์ทราบเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยเดือนละครั้ง เพื่อช่วยให้ครูบรรณารักษ์สามารถสั่งซื้อรายการได้โดยรวดเร็ว ไม่ต้องเสียเวลาสอบถามก่อน
3. ศูนย์บริการรายการควรสอดบัตรรายการครบชุดไว้ในหนังสือและจัดจำหน่ายควบคู่ไปกับหนังสือเพื่อให้บรรณารักษ์ที่ซื้อหนังสือนั้นไปสามารถนำหนังสือออกให้บริการผู้ใช้ได้โดยรวดเร็วและประหยัดในทุก ๆ ด้าน
4. ศูนย์บริการรายการควรจัดทำข่าว เกี่ยวกับความก้าวหน้าในการจัดทำรายการแจ้งให้ครูบรรณารักษ์ทราบอย่างสม่ำเสมอ
5. ศูนย์บริการรายการควรจัดส่งบัตรรายการให้แก่โรงเรียนที่รับบริการอย่างถูกต้อง เพราะครูบรรณารักษ์ไม่มีเวลาพอสำหรับการติดตามทวงถาม ซึ่งจะเป็นการเพิ่มภาระ เสียเวลา และเสียเงินมากขึ้นไปกว่าการที่ครูบรรณารักษ์จัดทำรายการด้วยตนเอง
6. ควรให้สำนักพิมพ์ที่จัดพิมพ์หนังสือออกจำหน่าย พิมพ์เลขเรียกหนังสือของหนังสือไว้ในหนังสือ ซึ่งอาจเป็นด้านหลังของหน้าปกใน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย